

stopa, navadne hoje po dveh nogah nazaj v dolino.

Pri običajni hoji se takoj pokažejo moje motnje z ravnotežjem, ki jim svoje pridá še utrujenost zaradi šestih ur plezanja čez steno. Ker se je polagoma že precej zmračilo, s Fulvijem predlagava Borutu in Sandiju, naj čim hitreje sama sestopita v Tamar, midva pa bova v temi s pomočjo baterijskih svetilk že našla pravo pot. Nato se vse bolj temni, ko s Fulvijem sama slediva poti in markacijam ob njej. Na Jalovski škrbini si morava prižgati svetilke, nato pa me naveže na vrvi in me varuje, ko previdno iščem stope ob jeklenicah in klinih zavarovane poti proti ozebniku. Po dolgem tipanju s svetlima tipalnicama iz svetilk na glavi po skalah se končno pretipava do snega v ozebniku. Sneg! Tega sem se najbolj bal: sestopanja po Jalovčevem kuloarju, čeprav ga je tu že skoraj konec. Za nameček je sneg zadnje zime v tem zgodnjem poletju še precej zbit in trd, tako da na njem nemarno drsi. Ostaneva navezana in Fulvij me varuje, ko v gosti temi z oklom zim-

skega kladiva kopljem stopinje pod seboj, nato previdno stopam vanje — in znova in znova... Po štiridesetih metrih takega zamudnega dela je vrvi konec in za stojišče si pripravim celo ploščad. Kar smešno se mi zdi, ko v takih razmerah, primernih že za bolj veščje planince, plezam tako kot v strmi ledni steni. Še bolj »smešno« pa je, ker Fulvij tam, kjer sem se jaz mučil skoraj celo uro, pridrsa do mene v pičlih nekaj minutah. Pred nekaj leti sem mu jaz držal lekcijo o hoji po strmeh snegu in ledu, zdaj pa jih mora on meni. Vsake stvari je nekje konec; tako se tudi Jalovčev ozebnik izteče in spet stopiva na suha tla, kjer ujameva stezico markirane poti v Tamar.

Pozno ponoči (oziroma že ob treh zjutraj) se končno lahko zadelava z odejami na skupnih ležiščih Doma v Tamarju, ko se najbolj navdušeni planinci že pripravljajo na odhod.

Rana ura je pač zlata ura, kot nam je znano že iz starega slovenskega pregovora.

Z ONGRČKI NA KRIŠKIH PODIH

NEUBRANLJIVI POLETNI IZZIV

ALEKSANDER ČIČEROV

Nedelja je! Lep dan se nam obeta, ko se zbiramo pred našim Mercatorjem. Še Silva in Vinko iz Domžal se nam pridružita in pripravljani smo na odhod. Med potjo proti Gorenjski poberejo še Tinco in Jelo, nato pa urno do Jelena po Katjo, Nejca in Maco. Vendar nismo računali, da se dame ne bodo držale dogovorjene ure, zato nabiramo zamudo. Mimo se pripelje tudi Rudi, nam zaželi prijetne počitnice in obljubi, da nas obišče.

Zaman čakamo v Kranjski Gori Marjanovo ekipo. Odločimo se, da gremo na Vršič, ker je mogoče Marjan že odhitel naprej in nas ni opazil, ko smo pojili železne konjičke; a tudi na Vršiču ga ni. V Zadnjici pa čaka mladi Kravanja.

Zapeljemo se v dolino in krepko nam pretrese kosti, ko na Logu zavijemo na levo in se po makadamski cesti dvigamo v Zadnjico. Kmalu je z nami tudi Marjan.

POT DO KRIŠKEGA JEZERA

Za zamudo je kriva nesreča. V Kranjski gori ga je doletela prijetna dolžnost, da je z zadnjim koncem avtomobila ustavil tovarišico, ki je peljala za njim. Poškodbe so očitne. Upamo, da mu to ne bo pokvarilo dopusta, saj ni bil pri tem sam prav nič kriv.

Počasi si optamo nahrbtnike in po široki stezi prisopihamo do spodnje postaje tovarne žičnice. Ko ravno odložimo tovor na tla, pridrvi mladi Kravanja, požene žičnico in naša prtljaga začne romati navzgor. Tudi mi se odpravljamo. Počasi, da se ne bi preveč segreli, nabiramo vijugasto pot in prvič počivamo ob strugi Belega potoka. Na desni se iz zelenja strmo dviga Šplevta in nad njo Pihavc, na levi pa se v silnem skoku spuščajo k nam grebeni trentarskih gora Planje, Kanceljnov in drugih. Potok prijetno šumi in hoja skozi gozd ni naporna. Kmalu so pred nami melišča. Sonce je že močno ogrelo skale, strmina je huda in počitki vse daljši. Sicer pa: saj smo na dopustu in se nam prav nič ne mudi! Kljub temu je ekipa pridna: kmalu zavijemo proti studenčku in nato stopimo še k spodnjemu Kriškemu jezeru. Tako lepo je, da vsega naenkrat ne moreš dojeti!

Le počasi gre od jezera do Pogačnikovega doma. Pa saj ni čudno! Vse polno planik je ob poti in paziti je treba, da ne stopiš na to žametno blazinico.

Na pragu Pogačnikovega doma smo spet navdušeni nad lepoto. Dom stoji na hrbtu, ki mu pravijo Griva. Okrog in okrog — razen proti Trenti — ga obdaja mogočen zid gorá. Prehodili jih bomo — tudi Betka, ki je, čeprav počasi, a vendar vztrajno hodila do kočje. Še pred kratkim je imela



Zadovoljni počivamo na pomolu in se oziramo na Pihavčeve strmine

Foto: A. Čičerov

nogo v mavcu — kar je bila posledica prometne nesreče. Zdaj tu med nami zre proti vrhovom in zdi se mi, da je sklenila sama pri sebi: »Gor pojdem, četudi po štirih!«

Pozdravi nas oskrbnik Polanec. Pa ne tisti Polanec, ki ga v svoji knjigi »Neubranljivi izziv« tako lepo opisuje Dudley Stevens, a vendar oskrbnik, kakršnega si je mogoče samo želeli.

IDEJA: DUDLEY STEVENS

Prav Dudley Stevens nam je s svojo knjigo dal idejo, da preživimo lanski planinski tabor na Kriških podih in izbira je bila res posrečena.

Enaindvajset se nas je zbralo v Domu. Večina je prišla iz Trente, Miro in Marija pa čez Kriško steno. V naslednjih dneh pričakujemo še nekaj Ongrčkov. Namestimo se v dve prijetni sobici z razgledom na Trento in Križ in zvečer nas obara z ajdovimi žganci spravi v odlično razpoloženje, zato organiziramo še spoznavni večer.

Jutro nas pozdravi na robu Sovatne. Triglavska stena se mogočno pne v nebo, sneg na Triglavu se blešči v jutranjem soncu. Vzpon na Stenar začenjamo počasi in preudarno. Včerajšnja hoja se nekaterim še pozna. Strmo gre naša pot, mimo bodoče žice, nekdanje meje, do kamina, po katerem pridemo na rob Stenarja. Veter je precej močan. Brez težav dosežemo vrh. Helikopter lebdi nad Kugyjevo polico in skozi daljnogled lahko vidimo drobne pikice. Najbrž bo vaja GRS. Helikopter kroži nad steno in se ne spusti v dolino. Nič resnega ne bo. Proti vrhu

Triglava že romajo. Mi pa v miru uživamo jasen razgled: vsa pot, ki jo bomo prehodili v naslednjih dneh, je pred nami. Sestopamo v sedlo med Stenarjem in Križem. Še na Križ gremo. Pot je razgledna, za nekatere kar preveč. Pa se bomo že privadili!

Čez Križ se nato spustimo ob zgornjem jezeru domov. Prav je imel Miro, ki je ves čas trdil, da mu je tabor zelo všeč, pa ne samo zaradi lepih gora, pač pa tudi zato, ker lahko od vsepovsod vidi posteljo in dom. Pa naš Miro sploh ni bil zaspanec!

Po kopanju v spodnjem jezeru se vrnemo in oskrbnik nas v zasedi pričaka z bogato večerjo: enolončnico, štruklji in jagodovim kompotom. Jaz pa sem vsem obljubil, da bodo na koncu tabora za pet do šest kilogramov lažji! Prav po strani me pogledajo in vse pospravijo.

O hrani bi sploh lahko spisal poseben članek. Pa ne bom! Naj vsak sam poskusi. Vem le to, da je pripadnik germanskega rodu po tem, ko je zagledal, kaj nam oskrbnik prinaša na mizo, postal stalni sodelavec kuharic.

KAJ JE POD KRIŠKIMI PODI?

Naslednje jutro smo se najprej ustavili tam, kjer lahko na skalah vidiš odtise, podobne kopitom. To so odtisi školjk. Ogled pa je tudi dober razlog, da ujameš nekaj sape. Potem je šlo kar lepo do sedla med Razorjem in Planjo, kjer nas pozdravi sonce. V dolini že nekaj časa žare kasarne, v katerih je sedaj Trentarski muzej

Malo krušljiv je tisti del poti od sedla do vrha Razorja. Svečano tiho smo hodili vse do vrha. Tam pa so se ponujali širni razgledi na dom pa na Stenar in Križ,

kjer smo že bili, pa na Jalovec, Mojstrovko, Ponce in Prisojnik. Sami drzni in lepi vrhovi.

Nazaj je bilo treba: do križišča in potem po zanimivih policah spet gor, na Planjo. Toliko vzdihovanja in hvale še nisem nikoli slišal. Na vrhu, ki ni nič posebnega, ko stojiš na njem, so Ongrčki izpeli svoje duše. Mogočni Razor v ozadju je bil odlična kulisa, triglavska neboglasnica pa je krasila revno podlago. In Utrujeni stolp je le še dodal k lepoti tega vrha, ki ga kolone planincev prav rade izpuste na račun višjega soseda.

Potešeni smo se vračali domov, nato pa k jezeru na kopanje in na dobro večerjo. Po večerji smo se še srečali s kozorogi, in sicer kar pred kočo.

Vreme se podre. Iz doline prideta Gregor in Rudi; in Razor gresta. Mi pa smo mislili počivati! A ni šlo. Oskrbnik migogrede pove, da je v bližini tudi četrto Kriško jezero, ki ga je videl že Kugy. Brž smo na poti in se po policah in strmem bregu spustimo k jezeru pod kočo. Po lahkem pečevju se vzpnemo do velike kotanje, polne snega. Sproti razlagam o gorskem cvetju in o številnih kraških pojavih-žlebičih, meandrih, stopničkah. V bližini jezera je jama, iz katere je slišati močno šumenje. Kakšna silna energija se pretaka pod Kriškimi podi! Jezero se je prikazalo tudi leta 1984.

Po policah in grapah plezamo sem in tja in opazujemo naravo. Počasi se naredi vreme.

Sklenem se povzpeti na Pihavc; oceniti moram namreč, ali je vzpon primeren za večjo skupino.

Silna melišča leže pod Bovškim Gamsovcem vse do zatrepca pod Pihavcem. Pozna se, da smo se kondicijsko že okrepili, zato po vodoravni poti kar tečem. Vzpon do škrbine me malo moti, vendar sem kmalu pod kaminom in jeklena pletenica me okoli roba pripelje pod navpičen del, ki je opremljen s stopnicami. Zavihtim se na prvo, drugo — in kmalu sem čez. Malce nerodno mesto za skupino je to, ker je nad tem delom naloženo kamenje po človeku neumljivem redu. Paziti bo treba!

Kmalu sem za robom in pred mano vstane Severna stena. Pogled, ki očara in prestraši. Kako strmo je od tu! Le brž na vrh, ki pa me preseneti s prostornostjo, čeprav od daleč Pihavc kaže svojo strmo in vitko podobo. Na melišču srečam še Biserko in Mirka, ki bosta ponovila mojo ogledno turo. Prav je tako! Lažje se bomo odločili za skupni vzpon.

ŠKRLATICA — KRONA TABORA

Popoldan gremo fotografirat planike. Vse polno jih je. Pozabimo na vse okoli sebe in šele mrzel veter nas opozori, da bo

nevihta. Zbežimo do koče in uideimo neurju. Toda huda ura je že tu in po strehi ropota debela toča. Trske kar frče iz strehe, tla postanejo bela in stemni se. Divja jaga pa hitro mine in odvihra naprej. Pokaže se večerno sonce. Le planika in murka ob jezeru obležita v trav: razsekani na drobne koščke bosta postali del prsti, iz katere bodo zrasle nove planike.

Jutro ni vredno piškavega oreha. Pihavc, megla drve čez dom. Upamo, da se bo zjasnilo. Ko pokuka sonce, se odločimo, da gremo na Bovški Gamsovec. Na poti proti vrhu so še celi kupi toče, na vrhu pa se nič ne vidi. Sestopimo, pri koči pa se vreme spet popravi.

Jutro je spet mrzlo in lepo. Gremo na Pihavc! Polančevu pot smo zmogli in Pihavc nam ostaja v spominu kot lepa gora, čeprav ima za sosede še višje in močnejše. Lahko bi rekli, da ima Pihavc dušo. Zadovoljni počivamo na pomolu in se oziramo v njegove strmine. Z njim smo dopolnili še zadnji vrh v transversali okoli Kriških podov. Oskrbnik se veselo muza, ko nam izroči trinajst spominskih značk.

Iz doline pride Dulči. Z nami pojde na Škrlatico.

Šele ko se s Križa spustimo proti Bivaku IV na Rušju, postane pot za nas nova. Zato počitek dobro de, pa še kozoroge gledamo čisto od blizu. Za robom nas pozdravi še kozorogova mladina in popotnica za Škrlatico je polna.

Markacije nas vodijo čez strma melišča proti Dolkovi špici. Korak je lahkoten in spreten. Vsem se pozna, da že teden dni živimo v gorah. Pri Rdeči škrbini odložimo nahrbtnike in splezamo na Dolkovo špico. Lep vrh je to, toda vidi se, da tod roka markacista že dolgo ni risala rdeče belih znamenj.

Kar naenkrat smo v Dolcih. Odložimo odvečno opremo, potem pa gor, v skale in kline. Prav hitro smo na vrhu.

Škrlatica je gotovo krona našega tabora. Škoda, ker je treba spet dol. Večerjo sicer še ujamemo, toda koča je nabit polna in iz dveh sob se umaknemo v eno, nato pa v koči opravimo še poslovljni večer.

Jutro je lepo, kot je navadno na Kriških podih.

* * *

Čez en mesec stojim s prijatelji na Jalovcu. V lepem, jasnem dnevu se oziramo proti Kriškim podom. Nič se jim ne pozna, da smo cel teden vasovali v gorah nad njimi. Še lepši se nam zde. Prešine me preprosta resnica: tisti trenutek, ko stopiš na vrh gore, izgine njena podoba; v dolino moraš, da jo spet zagledaš kot celoto in znova postane zate neubranljiv izziv.